

713785

**T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI**

Sayı : B.02.0.003/ 01- 2528

10 /07/2008

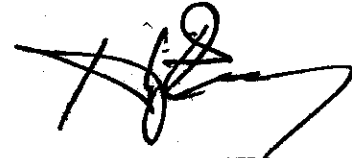
Konu : 7/3785sayılı
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 05/06/2008 tarihli, A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3785-6735/14190 sayılı yazısı.

İlgi yazı eki Manisa Milletvekili Sayın Erkan AKÇAY tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 7/3785 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, TÜBİTAK Başkanlığının 24/06/2008 tarihli, B.02.1.TBT.0.61.659-256/3978 sayılı ve Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Müsteşarlığının 01/07/2008 tarihli, B.02.1.DPT.0.09.04-118/2654 sayılı yazıları ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Nazım EKREN

Devlet Bakanı

ve

Başbakan Yardımcısı

EKLER:

- 1- TÜBİTAK Başkanlığının yazısı ve eki(3 sayfa)
- 2- DPT Müsteşarlığının yazısı ve eki (4 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

7/3785

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI
Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü

SAYI : B.02.1.DPT.0.09.04 - 118 / 2654
KONU : Soru Önergesi
Hakkında

31 TEM 2008

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın Nazım EKREN)

İLGİ: Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığının (Sn. Nazım EKREN) 06.06.2008 tarih ve B.02.0.003/01-2117 sayılı evrak akış ve talimat formu ile Müsteşarlığımıza sevk edilen TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliğinin 05.06.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3785-6735/14190 sayılı yazısı

İlgi'de kayıtlı yazıda, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'ın, TBMM Başkanlığı aracılığı ile Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Nazım EKREN'e tevcih ettiği yazılı soru önergesinde yer alan hususların cevaplandırılması talep edilmektedir.

Sözkonusu soru önergesinde yer alan sorularla ilgili Müsteşarlığımız görüşleri aşağıda verilmektedir.

1. TBMM tarafından kabul edilerek yürürlüğe giren Kalkınma Planları, Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilerek yürürlüğe giren Orta Vadeli Program (OVP) ve Yıllık Program bütüncül bir şekilde ülkemizin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına yön veren temel belgeler olup, söz konusu belgelerde ekonominin genel dengesi tablolarında yer verilen toplam yatırım büyüklükleri ile, yatırımların bütçe türleri ve sektörler itibarıyla dağılımı çalışmaları, mevcut ve muhtemel gelişmeler dikkate alınarak ve politika belirleyici veya uygulayıcı kuruluşlarla yakın bir işbirliği yapılarak, planlı döneme geçilen 1960'lı yıllardan bu yana ve halihazırda DPT Müsteşarlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu yatırımlarının kuruluş, sektör ve proje bazında dağılımının yer aldığı Yatırım Programı çalışmaları ise kamunun finansman imkanları, projelerin uygulama aşamaları ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak, ilgili kuruluşlardan gelen teklifler doğrultusunda yine DPT Müsteşarlığı tarafından yürütülmektedir. Yatırımların hayata geçirilmesi ise, uygulayıcı kuruluşlar tarafından yerine getirilmektedir.

Son yıllarda, dünyada kamu yönetimi ve kamu mali yönetimi uygulamalarında yaşanan gelişmeler göstermektedir ki kamu yatırımları ile ilgili olarak, yerinden yönetim ilkesi doğrultusunda uygulayıcı kuruluşlara daha fazla esneklik verilmektedir. Ülkemizde de kamu mali yönetiminin çatısını oluşturan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, kamu maliyesinin temel ilkeleri ve bütçe ilkeleri yeniden belirlemiş; mali saydamlık, hesap verme sorumluluğu ile stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme

kamu kaynağının kullanılmasının genel esasları olmuş; bütçenin uygulanması sürecinde yetki-sorumluluk dengesi ihdas edilmiş; kontrol ve denetim sistemleri çağdaş kontrol ve denetim anlayışına uygun olarak yeniden yapılandırılmıştır.

5018 sayılı Kanunun temel mantığına uygun olarak, her yıl Bakanlar Kurulu Kararı olarak Resmi Gazete’de yayımlanan Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar’da da gerekli düzenlemeler yapılmıştır. 2008 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararında yer alan bu kapsamdaki düzenlemelerden bazıları aşağıda sıralanmaktadır:

- Toplu projelerin¹ detay programları, kuruluşun bağlı veya ilgili olduğu bakanın, üniversitelerde rektörün onayıyla tespit edilmektedir.
- Toplu projenin parametreleri değiştirilmemek kaydıyla alt proje parametrelerindeki her türlü değişiklik ile mevcuda ilave ve çıkarmalar kuruluşun bağlı veya ilgili olduğu bakanın, Sosyal Güvenlik Kurumunda başkanın, üniversitelerde rektörün onayıyla yapılmaktadır.
- Tadad edilmeyen toplulaştırılmış proje² yürüten kuruluşlar, alt proje seçimi ve ödenek tahsisinde uyacakları usul ve esasları belirlemekte ve internet sitelerinde ilan etmektedirler. Bu usul ve esaslara göre belirlenen alt proje ve ödenekleri yatırım programının Resmi Gazetede yayımlanmasını müteakip kuruluşun bağlı veya ilgili olduğu bakan veya üniversitelerde rektör tarafından onaylanmaktadır.
- Geçmiş yıllarda başlatılmış olup, 2008 yılı içinde bitecek projeler ile teknolojik araştırma projelerinin ödeneklerinden diğer projelere aktarma yapılmaması kaydıyla yıllık projeler de dahil olmak üzere; ödenek ilave edilecek projenin başlangıç ödeneğinin yüzde 20’sine veya 1 milyon YTL.’ye kadar ödenek aktarmaları DPT Müsteşarlığına bilgi vermek kaydıyla kuruluşun bağlı veya ilgili olduğu bakan, üniversitelerde ise rektör onayıyla yapılmaktadır. Aynı sektör kapsamında yer alan projelerde ise, üniversiteler hariç olmak üzere bu oran yüzde 50 olarak uygulanmaktadır.
- Özel bütçeli kuruluşların bütçe kanununda belirtilen tahmini gelir tutarı üzerinde gerçekleşen finansman fazlaları ve bir önceki yıldan devreden özel gelirleri DPT Müsteşarlığına bilgi vermek kaydıyla kuruluşun bağlı olduğu bakanın, üniversitelerde rektörün onayıyla yatırım programında yer alan projelerle ilişkilendirilebilmektedir.
- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Başkanlığı bütçesinin sermaye transferi kapsamında yer alan toplulaştırılmış projelerin alt projeleri, TÜBİTAK Başkanlığı tarafından belirlenmekte ve alt projelerin listesi, projeleri destekleme gerekçeleriyle birlikte, bilgi için her üç ayda bir DPT Müsteşarlığına gönderilmektedir.
- Karayolları Genel Müdürlüğü yatırımları arasında yer alan “Eksik Kalan Yapım-Onarım İşlerinin Tamamlanması” Projesinde yapılacak her türlü ödenek

¹ Toplu proje, alt harcama kalemleri ayrı bir proje niteliğini haiz olmayan ve proje adı ve/veya karakteristiği; makine-teçhizat, bilgisayar yazılım ve donanımı, idame-yenileme, büyük onarım, tamamlama, etüd-proje ile yayın alımı olan yıllık projedir.

² Toplulaştırılmış proje, benzer nitelikteki alt projelerden oluşan ve amaç ve kapsamı itibarıyla toplu ödenek tahsis edilmesi uygun görülen projedir.

değişikliği DPT Müsteşarlığına bilgi vermek kaydıyla Ulaştırma Bakanının oluru ile yapılmaktadır.

Yapılan bu düzenlemeler ile kamu kuruluşlarına kamu yatırımları ile ilgili olarak geçmiş dönemlere göre uygulamada önemli bazı esneklikler sağlanmış olmakla birlikte, kamu yatırımlarının ülke önceliklerimiz doğrultusunda makroekonomik, sektörel ve bölgesel programlaması, kuruluşlarla yakın işbirliği yapılarak, halihazırda da DPT Müsteşarlığınca yerine getirilmektedir. Kuruluşlara uygulamada sağlanan esneklik; gereksiz bürokrasiyi ortadan kaldıracak, uygulamada kuruluşlara daha hızlı karar alma ve uygulama imkanı sağlayacak ve böylece yatırım projelerinin gerçekleşmeleri gecikmek yerine, bilakis hızlanacaktır. Ülkemizin kalkınmasında üstlendiği, planlama-programlama, strateji geliştirme, koordinasyon sağlama, izleme ve değerlendirme konularında hükümete müşavirlik yapma gibi temel görevleri yürüten DPT Müsteşarlığı, bundan sonra da söz konusu görevleri daha etkin olarak sürdürecektir.

2. Bilim ve teknoloji sektörüne ayrılan yatırım amaçlı kaynakların programlanması DPT tarafından yapılmaya devam edilmektedir. Bu çerçevede kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerin büyük ölçekli (araştırma altyapısı oluşturma, araştırmacı insan gücünü geliştirme, güdümlü teknoloji geliştirme) projelerinin doğrudan yatırım programı kapsamında desteklenmesi sürdürülmektedir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere kuruluşlara sağlanan esneklikler doğrultusunda yatırım programına ödenekleri toplu verilen program-proje uygulamaları da başlatılmıştır. Bilim ve teknoloji sektörüne ayrılan kaynakların artırılmasına paralel olarak TÜBİTAK tarafından 2005 yılında başlatılan Türkiye Araştırma Alanı (TARAL) Programı bunun bir örneğidir. Üniversitelerin ve araştırma kurumlarının temel araştırma ve uygulamalı araştırma niteliğindeki küçük araştırma projeleri bu program kapsamında desteklenmeye devam edilmektedir. Ayrıca, üniversitelerin döner sermaye gelirlerinden "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik" gereğince bilimsel araştırmalar için pay ayrılmakta ve bu kaynak da temel ve uygulamalı araştırmalar için üniversiteler tarafından kullanılmaktadır.

TÜBİTAK tarafından yürütülen TARAL Programına aktarılan kaynaktan desteklenmek üzere TÜBİTAK'a yapılan proje başvurularının değerlendirilmesi ve desteklenecek projelerin seçimi TÜBİTAK tarafından yapılmaktadır. Yatırım Bütçesinden desteklenmek üzere üniversiteler ve araştırma kurumları tarafından DPT'ye yapılan araştırma projelerinin bilimsel değerlendirmesi 2008 yılına kadar iki kurum arasında 1999 yılında yapılan protokol çerçevesinde TÜBİTAK tarafından yapılmış olup teknik inceleme, değerlendirme ve desteklenecek projelerin nihai seçimi DPT tarafından yapılmaktadır.

3. Bilim ve teknoloji alanında ayrılan kaynaklar ülke öncelikleri dikkate alınarak farklı büyüklük ve kapsamdaki program ve projelere aktarılmaktadır. Özellikle 2005 yılından bu yana bilim ve teknoloji için bütçeden ayrılan payın artmasıyla gerek üniversitelerdeki gerekse kamu araştırma kurumlarındaki Ar-Ge kapasitesi hem fiziki altyapı, hem de insan gücü açısından önemli gelişmeler kaydetmiştir. DPT ve TÜBİTAK arasında sürdürülen görüşmeler sonucunda temel ve uygulamalı araştırma projelerinin TÜBİTAK tarafından desteklenmesi, DPT'nin ise büyük ölçekli araştırma ve mükemmeliyet merkezlerine destek sağlaması karara bağlanmıştır. Bu doğrultuda TÜBİTAK, Akademik ve Uygulamalı Ar-Ge Destek Programı için 2008 yılı Yatırım

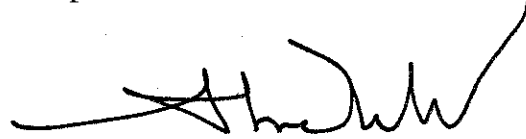
7/3785

Programında 105.000.000 YTL ödenek ayrılmıştır. Bu uygulamayla Ar-Ge projeleri daha etkin bir şekilde izlenmekte ve değerlendirilmektedir.

4. Bilindiği gibi Kalkınma Planlarında ve Yıllık Programlarda Türk Cumhuriyetleri ve Avrasya bölgesi ülkemiz açısından öncelikli bölgeler olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda birçok kamu kurumunun bölgeye yönelik faaliyetleri bulunmaktadır. Bu faaliyetler DPT tarafından izlenmekte, gelecek yıllara ait öncelikler tespit edilmektedir. Türk Devlet ve Toplulukları Kurultayı, Türk Devlet Başkanları Daimi Sekreteryası kurulması hazırlıkları gibi çalışmalara da katkı sağlanmaktadır. Ayrıca, Türk Cumhuriyetleri ve bölge ülkelerine Planlama deneyimlerimizin aktarılması için sözkonusu ülkeler için eğitim programları düzenlenmektedir. Türk Cumhuriyetlerine yönelik bölgesel sınır ötesi programları oluşturma çabaları da devam etmektedir. Yine bölge ülkeleriyle birlikte üye olduğumuz KEİ, EİT ve İSEDAK gibi bölgesel ekonomik işbirliği teşkilatlarında yürütülen projelerde de DPT koordinasyon görevini üstlenmektedir.

2007 yılı sonuna kadar DPT tarafından yürütülen ve II. aşamasını yürütmek üzere 2008 yılında Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı'na (TİKA) devredilen UNDP destekli "Gelişmekte olan Ülkeler arası Teknik İşbirliği Projesi" (TCDC) kapsamında TİKA tarafından Gürcistan, Sudan, Özbekistan, Ürdün, Ukrayna ve Kazakistan'da komşu ülkelerinin temsilcilerinin de davet edildiği bölgesel toplantılar düzenlenmektedir. Bu toplantıların amacı Orta Asya, Kafkaslar, Balkanlar, Doğu Avrupa, Rusya Federasyonu, Orta Doğu ve Afrika'da yürütülen "Teknik Yardım" projelerinin, "Küresel Gelişme Perspektifi"ne uygun belirlenebilmesi, doğru bilimsel zemine oturabilmesi, bölgedeki teknik işbirliği potansiyelinin tespiti ve teknik işbirliği organizasyonunun ortaya çıkartılabilmesidir. Kurulması öngörülen entegre "Teknik İşbirliği Araştırma Merkezi"nin merkez ve bölge teşkilatlarının kurulabilmesi, çalışma alanlarının belirlenmesi, personel ve altyapı imkan ve ihtiyaçlarının tespiti, projeye katılacak ülke yetkililerinin organizasyona adapte edilmesi, maliyetlerin ortaya çıkarılması ve uygulama esaslarının belirlenmesine dönük araştırmaların yapılması gibi hususlar da bu toplantıların hedefleri arasındadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Ahmet TIKTIK
Müsteşar

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı	
Tarih	01/07/2008
Sayı	2403

TÜBİTAK

7/3785

Sayı : B.02.1.TBT.0.61.659-256/3978
Konu : 7/3785 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

24/06/2008

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın Prof. Dr. Nazım EKREN)

İlgi : 09/06/2008 tarihli ve B.02.0.003/01-2117 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde bulunan Manisa Milletvekili Sayın Erkan AKÇAY'ın 7/3785 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan ikinci ve üçüncü sorulara verilecek cevaba esas olmak üzere, Kurumumuz tarafından hazırlanan cevap metni ekte takdirlerinize sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Nüket YETİŞ
Başkan Vekili

Ek. Cevap metni (2 sayfa)

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı	
Tarih	26/06/2008
Sayı	2351

**Manisa Milletvekili Sayın Erkan AKÇAY'ın
7/3785 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesi İle İlgili Cevaplarımız**

Soru 2. Yıllardır uygulanan sistemden vazgeçilerek proje seçiminin Devlet Planlama Teşkilatı yerine TÜBİTAK'a verilmiş olmasının gerekçesi nedir?

Cevap:

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu kararları doğrultusunda oluşturulan Türkiye Araştırma Alanı (TARAL) adı altında;

Bilim İnsanı Yetiştirme ve Geliştirme Destek Programı,
Akademik ve Uygulamalı Araştırma Geliştirme Destek Programı,
Kamu Araştırma Geliştirme Destek Programı,
Savunma ve Uzay Araştırma Geliştirme Destek Programı,
Sanayi Araştırma Geliştirme Destek Programı
Bilim ve Teknoloji Farkındalığını Artırma Destek Programı,

2005 yılından itibaren TÜBİTAK tarafından yürütülmektedir. TÜBİTAK mevcut teşvik ve destek sistemini revize ederek daha fazla sayıda ve etkin bir şekilde proje değerlendirilmesini sağlamak amacıyla teşvik ve destek mekanizmalarını yeniden oluşturmuş ve işleyen bir sistem kurmuştur. Desteklenecek projelerin seçimi doğrudan TÜBİTAK tarafından değil kurulan bu sistem kapsamında proje konusu ile ilgili uzmanlardan oluşan paneller sonucunda yapılmaktadır.

Benzer yapıların bir başka kamu kurumunda oluşturulmasının kaynakların verimli ve etkin kullanılması bakımından doğru olmayacağı açıktır. TÜBİTAK tarafından proje önerileri dönemler itibariyle on-line olarak kabul edilmekte ve desteklenen projelerin konuları, proje yürütücüleri ve kurumları Kurumun www.tubitak.gov.tr/ adresinde güncel haber olarak ilan edilerek sistemin şeffaf bir şekilde işletilmesi sağlanmaktadır.

Soru 3. Sadece birkaç büyük projeye ödenek tahsisi yerine, orta ve küçük çaplı çok sayıda projenin desteklenmesi, bilim adamlarımızın önünün açılarak çarpıcı teknolojik gelişme ve buluşlara imkan sağlanması daha doğru olmaz mı?

Cevap:

TÜBİTAK tarafından yürütülen 6 ana program kapsamında çok sayıda proje yürütülmekte ve bilim insanı desteklenmektedir.

1 Nisan 2008 tarihi itibariyle bursları aktif olarak devam eden 2400 Yurt İçi Yüksek Lisans ve 1250 Yurt İçi Doktora bursiyeri olmak üzere toplam 3650 bursiyer **Bilim İnsanı Yetiştirme ve Geliştirme Destek Programı** kapsamında desteklenmektedir.

TÜBİTAK bünyesindeki araştırma grupları aracılığı ile bilim insanlarımıza **Akademik ve Uygulamalı Araştırma Geliştirme Destek Programı** kapsamında "Akademik Ar-Ge Desteği" sağlanmakta olup 2000-2003 yılları arasında 59 üniversitede 1581 proje 24,2 Milyon YTL bütçe ile desteklenmiş 2004-2007 yılları arasında ise 84 üniversiteden 4435 proje 424,4 Milyon YTL bütçe ile desteklenmiştir. Destek tutarı 18 kata yakın artmış ayrıca destek verilen üniversite sayısında da önemli ölçüde artış olmuştur. 2003 yılı sonu itibarıyla 1171 adet proje devam etmekte iken bu sayı 2007 yılı sonunda yaklaşık olarak üç katına çıkarak 3274'e ulaşmıştır. 2003 yılında projelerde 2600 araştırmacı yer almışken bugün projelerde yer alan araştırmacı sayısı dört kat artarak 11000 olmuştur.

Kamu Araştırma Geliştirme Destek Programı kapsamında 2008 yılı Nisan ayı itibarıyla kamu kuruluşlarından toplam 527 adet proje önerisi yapılmıştır. Bu projelerin 437 adedi değerlendirilerek; 76 adedinin desteklenmesine, 20 adedinin desteklenmek üzere sözleşmesinin hazırlanmasına karar verilmiştir. 2008 Şubat döneminde alınan 90 adet proje önerisinin 55 adedi Mayıs ayı içerisinde teknik panelde değerlendirilmiş olup, Haziran ayı içerisinde yürürlüğe alınacak projeler belirlenerek, müşteri ve yürütücü kurumlar bilgilendirilecektir. İlgili program kapsamında desteklenen 3 adet proje ise başarı ile tamamlanmıştır.

Savunma ve Uzay Araştırma Geliştirme Destek Programı kapsamında önerilen savunma projelerinden 40 adedinin sözleşmesi, TÜBİTAK, Milli Savunma Bakanlığı, Savunma Sanayii Müsteşarlığı ve proje yürütücüsü kurum/kuruluşların yetkilileri tarafından imzalanarak yürürlüğe girmiştir. Sözleşmesi imzalanan projelerin toplam bütçesi 508 milyon YTL'dir. Bugüne kadar bu projeler için transfer edilen toplam tutar 178 milyon YTL' dir.

2007 yılında hibe destek sağlanan projeler çerçevesinde 566 firma, 835 projeye ait 672,6 Milyon YTL harcama sunmuş olup, bu harcamaların 422 Milyon YTL'si destek kapsamında değerlendirilmiştir. 2007 yılında söz konusu projelere 254 Milyon YTL araştırma geliştirme desteği TÜBİTAK ve Dış Ticaret Müsteşarlığı kaynaklarından yapılmıştır. 2000 yılında 205 firmaya yaklaşık 13 Milyon YTL destek sağlanırken, verilen destek 2007 yılında 20 kat artmış ve 254 Milyon YTL'ye ulaşmıştır. Bu tutarın 192,7 Milyon YTL'si TÜBİTAK'ın **Sanayi Araştırma Geliştirme Destek Programına** ilişkin bütçesinden ödenmiştir.

Bilim ve Teknoloji Farkındalığını Artırma Destek Programı 2007 yılı Mart ayında yürürlüğe girmiştir. Program kapsamında ilk iki çağrı "Doğa Eğitimleri" ve "Bilim Kampları/Okulları" projelerini destekleme amacı taşımaktadır. Doğa Eğitimleri çağrısı kapsamında 39 başvurudan, 13 projenin desteklenmesine karar verilmiştir. Bilim Kampları/Okulları çağrısı kapsamında 41 başvurudan, 14 projenin desteklenmesine karar verilmiştir. 2007 yılı ikinci dönem çağrıları ise Kasım 2007'de açılmış ve Doğa Eğitimleri çağrısı kapsamında yapılan 29 başvurudan 18'i, Bilim Kampları/Okulları çağrısı kapsamında yapılan 58 başvurudan 15'i olmak üzere toplam 33 proje desteklenmiştir. Bunun yanında 2008 yılında Bilim Merkezi Kurulması Destek çağrısı açılmıştır.